

vendigviis og uvilkaarlig i Minoritet. Dette vil ikke skee efter det foreslaaede System, idet det nemlig, som allerede fremhævet, vil blive Tilfældet, at der fortrinsviis vil blive valgt Gaardmænd, men det kan jo heller ikke være Meningen, at ikke ogsaa undertiden og under visse Omstændigheder de Mindre skulde kunne faae Fleertal; det kan jo ikke være Hensigten at ville opstille Valgbestemmelser, som udtrykkelig gjøre det umuligt for de Smaa, naar de faae en Følelse af, at de blive undertrykte og underkuede, at komme i Fleertal. Den eneste Betragtning, fra hvilken den nuværende Valgmaade paa en Maade vilde kunne forsvares, er den, som ligger til Grund for de Anskuelse, der næres af det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds, nemlig det faderlige Forhold mellem Gaardmændene og Huusmændene. Der har tidligere efter Stigende været et lignende faderligt Forhold her i Landet imellem Godseierne og Bønderne. Vi have seet, hvorledes det er gaaet med dette Forhold, vi have seet, at det er slaet om i sin Modsetning, slaet om til at blive fra den ene Side en Modstand imod Bøndernes Eighedsbestræbelser og fra den anden Side en Mistillid til Godseierklassen — som Klasse betragtet, jeg taler ikke om Personer. Og naar man vil see hen til, hvoraf denne Mistillid er oprunden hos Bøndeklassen, da vil det findes, at den er oprunden derfra, at Godseierne have holdt saa haardnakket paa deres Forrettigheder, idet de have søgt at gjenoplive dem ved den første Leilighed og den er oprunden derfra, at der nu idette Dieblis, baade fra Ministerbænken, hvor Godseierklassen har sine Repræsentanter, der mere ere Repræsentanter for denne Klasse end for Danmarks Følk og Landets Regjering, og fra Godseierne rundt omkring i Landet gjøres en saa haardnakket Modstand mod ethvert som helst Forsøg, der er skeet i Retning af Frihed her i Landet, en saa haardnakket Modstand mod ethvert Forsøg, der gaaer ud paa at hæve de Forrettigheder, de Begunstigelse, de Uligheder mellem Samfundsklasserne, som have vedligeholdt sig eller ere blevne opfriske. Vil man nu gaae videre og see paa Forholdet mellem Gaardmændene og Huusmændene, da troer jeg, at

det vilde være det Allerheldigste, Gaardmændene kunde gjøre, hvis de vilde optræde paa samme Maade overfor Huusmændene. Det faderlige Forhold mellem disse er ganske vist hævet, men det er meget langt fra, at der endnu er kommet et Misforhold tilstede mellem Gaardmændene og Huusmændene. Jeg haaber, at det aldrig vil blive Tilfældet, at det vil komme tilstede; men det ligger i Gaardmændenes Haand, at det ikke skeer, det ligger i Gaardmændenes Haand at bevare dette Tillidsforhold, uden hvilket ingen livskraftig Udvikling af Landalmuen vil kunne finde Sted. Jeg er jo ikke selv Gaardmand, men jeg har paa de Steder, hvor jeg er kjendt, hos Gaardmændene truffet en bestemt Følelse af den Nødvendighed, der er for dem, til at møde Huusmændene med Tillid. Den samme Frygt, som der fra forskjellige Sider af Thinget er udtalt i disse Dage, for at der muligviis under uheldige Omstændigheder kan opstaae en Huusmandsagitation her i Danmark, ligger, saavidt jeg har kunnet spore, paa Bunden af mangen Gaardmands Hjerte; men de samme Mænd, som have yttret en ubestemt Frygt for, at noget Saadant kunde komme, have tillige vedkjendt sig, at dersom de viste Huusmændene Tillid ved at stille dem lige med sig selv i politisk Henseende og i de communale Forhold, og dersom de ikke vilde forholde dem Indflydelse paa de indre Anliggendes Styrelse, saa vilde denne Frygt sikkerlig vise sig ugrundet. Og heri have de Ret; thi mellem de 2 Classer, som man tidligere med et Fællesnavn kaldte Landalmuen, er der ikke en saa stor Forskjel, hverken i Anskuelse eller i Udvikling eller i Leve-maade, som den, der er mellem Gaardmandsclassen og hvilkensomhelst anden Klasse i Landet. Derfor føle disse 2 Classer sig naturlig hendragne til at støtte sig til hinanden, og der er derfor Intet, som jeg i høiere Grad beklager end de Udtalelser, som vi i disse Dage have hørt her i Thinget af Mænd, ud-gaaede fra Gaardmandsclassen, Udtalelser, der røbe en saadan Mistillid til den sunde Sands hos Huusmandsclassen. Jeg troer derfor, at Røgsfab maa paabyde, at man i denne Sag indfører en Lighed i Grundlovens Aand. Men ikke